

Wydział Nabiałowy

Kategorie: Instytucje

Wydział, Nazywany też Centralą Nabiałową, został utworzony w połowie czerwca 1940 r. Jego siedziba znajdowała się przy ul. Źródłowej i obejmowała cztery parterowe budynki połączone podwórkami, z licznymi pomieszczeniami gospodarczymi.

Kierowali nim: Ajzen (vel Ajzner) Pinkus, od 24 lutego 1941 r. [Izrael Gurin](#), a od lutego 1943 r. [Michał Gertler](#) (kuzyn [Dawida Gertlera](#), wcześniej dyrektor fabryki). Głównym zadaniem Wydziału była produkcja i dystrybucja produktów mlecznych. W czerwcu 1942 r. zatrudniał 230 osób, z których 90 pracowało w wytwórni przetworów mlecznych przy ul. Źródlanej.

W listopadzie 1943 r. Wydział został przeniesiony na ul. Garbarską nr 7, 9, 11, 13, 15, z powodu wydzielenia terenu poprzedniej siedziby z getta.

[Nabiał](#) należał do produktów pierwszej potrzeby. [Mleko](#) oraz jego przetwory w większości były dostarczane do getta z zewnątrz, co skutkowało niestabilnością dostaw i ciągłymi niedoborami. Ze względu na problemy z dostawami mleka do getta postanowiono rozszerzyć produkcję fabryk Wydziału o sałatkę warzywną (nazywaną potocznie à la getto) oraz twaróg i inne produkty nabiałowe. Pozwalało to zapewnić pracę zatrudnionym i wskazywało na produktywność zakładu.

Z zapisów w [Kronice](#) i wspomnień wynika, że Wydział starał się wytwarzać nowe produkty. Wytwórnia twarogu na ul. Źródlanej z chudego mleka i twarogu produkowała twarożek, zachwalany przez ludność. W epidemii biegunki (druga połowa 1942 r.) był przydzielany dzieciom do lat trzech. Starano się wszystkie powstałe przy produkcji ciecze, takie jak serwatka (vide) czy maślanka, dystrybuować w ramach przydziałów. Prawdopodobnie również pojawiające się nowe produkty w ramach przydziałów, np. ser tyłżycki i owczy czy twarożek z kminkiem (nazywany serem), były odpowiedzią na gorszą jakość produktów dostarczanych z zewnątrz.

Źródła

APŁ, 278/1527-1532, ibid., 1836-1837;

O. Singer, Przemierzając szybkim krokiem getto...” Reportaże i eseje z getta łódzkiego, red. J. Baranowski i in. tłum. Krystyna Radziszewska, Łódź: Oficyna Bibliofilów, Archiwum Państwowe w Łodzi, 2002., s. 53-59.

Tagi

administracja żydowska aprowizacja życie codzienne

Data aktualizacji: 30-07-2026

Data dodania: 04-09-2025